

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Ταχ. Δ/ση : Αχαρνών 2
Ταχ. Κώδικας: 10432, Αθήνα
Τηλέφωνο : 210 212 4331,-4332
Ηλ. Ταχυδρ. : koinovouleftikos@minagric.gr

Αθήνα 11-02-2025

Αρ. πρωτ.: 38273

ΠΡΟΣ:

Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

ΚΟΙΝ.: ΩΣ ΠΑ

(Διά της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην υπ' αριθμ. 934/29-1-2025 Αναφορά

Σχετικά με την παραπάνω Αναφορά που κατέθεσε ο **Βουλευτής κ. Μ. Κόνσολας**, για τα θέματα της αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σας πληροφορούμε τα εξής:

Αναφορικά με τη στήριξη της κτηνοτροφίας στην Κω, επισημαίνονται τα κάτωθι:

Α. Στο πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2022, μεταξύ των άλλων, χρηματοδοτούνται δράσεις και επενδυτικές δαπάνες που αποσκοπούν στη στήριξη της **Κτηνοτροφίας**.

Ειδικότερα :

Στο πλαίσιο του **Μέτρου 1: «Δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης»**, προβλέπεται η κατάρτιση γεωργών / κτηνοτρόφων, έτσι ώστε να τους δοθούν οι απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για να γίνουν επιχειρηματίες αγρότες. Το μέτρο αφορά σε επαγγελματική κατάρτιση και δράσεις απόκτησης δεξιοτήτων με έμφαση στους νέους γεωργούς – κτηνοτρόφους και τις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Στο πλαίσιο του **Μέτρου 2: «Συμβουλευτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες διαχείρισης γεωργικής εκμετάλλευσης και υπηρεσίες αντικατάστασης στην εκμετάλλευση»**, προβλέπεται η ενίσχυση παρόχων γεωργικών συμβουλών, προκειμένου να στηρίξουν τους αγρότες και τους κτηνοτρόφους ως προς τη βελτίωση της οικονομικής και περιβαλλοντικής διαχείρισης των γεωργικών και κτηνοτροφικών τους εκμεταλλεύσεων.

Στο πλαίσιο του **Μέτρου 4.1 «Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις»**, μεταξύ των άλλων, δίνεται στήριξη σε εκμεταλλεύσεις που στρέφονται προς ποιοτικά γεωργικά προϊόντα, ώστε να διευκολυνθεί η προσαρμογή τους στις ανάγκες της αγοράς και να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητά τους. Δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι επαγγελματίες αγρότες και κτηνοτρόφοι (φυσικά και νομικά πρόσωπα), οι οποίοι ενισχύονται για την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων και, μεταξύ των άλλων, ενισχύονται για την ανέγερση, επέκταση, εκσυγχρονισμό γεωργικών κτιρίων και κατασκευών, την αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού, καθώς και την αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση πολυετών φυτειών. Παράλληλα, ενισχύονται δαπάνες για την εξοικονόμηση ύδατος, καθώς και δαπάνες που συμβάλλουν στη χρήση ΑΠΕ για την παραγωγή ενέργειας, ώστε να μειωθεί το υψηλό κόστος ενέργειας. Τέλος, προβλέπεται η ενίσχυση δαπανών για την προστασία του περιβάλλοντος μέσω της συλλογικής χρήσης και επεξεργασίας των αποβλήτων των γεωργικών εγκαταστάσεων.

Στο πλαίσιο της υλοποίησης της **Δράσης 4.2.1 για τη μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος Ι (538 εκ. €)**, ενισχύονται πολύ μικρές, μικρο-μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), αλλά και μεγάλες επιχειρήσεις, για την ίδρυση και τον εκσυγχρονισμό, με κύριο στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων του κτηνοτροφικού τομέα, καθιστώντας τα πιο ελκυστικά στον καταναλωτή. Επιπλέον, επενδύσεις μεταποίησης γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων ενθαρρύνονται και μέσα από τις δράσεις των τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων LEADER.

Επίσης, στο πλαίσιο του **Μέτρου 4.3 υλοποιούνται μικρά και μεγάλα εγγειοβελτιωτικά - αρδευτικά έργα υποδομής**, για την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη χρήση του αρδευτικού νερού, καθώς και για την προσαρμογή στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, καθώς και έργα αγροτικής οδοποιίας, για τη βελτίωση της προσβασιμότητας στις γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, τη μείωση του κόστους μεταφοράς, αλλά και την ταχύτερη και ασφαλέστερη διακίνηση ευπαθών προϊόντων

Στο πλαίσιο του **Μέτρου 6.1 των Νέων Γεωργών**, προβλέπεται αυξημένο πριμ πρώτης εγκατάστασης για νέους που εισέρχονται στην πρωτογενή παραγωγή, με στόχο την ηλικιακή αναδιάρθρωση του παραγωγικού δυναμικού της γεωργίας και της κτηνοτροφίας, καθώς και τη συνολικότερη αναζωογόνηση των τοπικών αγροτικών κοινωνιών.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του **Μέτρου 6.3** παρέχεται στήριξη σε **Μικρές Γεωργικές και Κτηνοτροφικές Εκμεταλλεύσεις**, με τη μορφή κατ' αποκοπήν ενίσχυσης, προκειμένου να διατηρήσουν τη βιωσιμότητά τους.

Στο πλαίσιο του **Μέτρου 9: «Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών στους τομείς της γεωργίας, της κτηνοτροφίας και της δασοκομίας»**, δίνονται κίνητρα για τον σχηματισμό και τη λειτουργία ομάδων και οργανώσεων παραγωγών, με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων τους. Ενισχύεται η συσπείρωση των παραγωγών σε ομάδες ή οργανώσεις, ώστε να αντιμετωπίσουν από κοινού τις προκλήσεις της αγοράς, να ενισχύσουν τη διαπραγματευτική τους δύναμη – μέσω της αύξησης του όγκου του διαπραγματευόμενου προϊόντος - σε σχέση με την παραγωγή και την εμπορία, να διευρύνουν τον αριθμό των πιθανών αγοραστών και να μειώσουν το ανά παραγωγό κόστος των συλλογικών επενδύσεων.

Η στήριξη του πρωτογενούς τομέα επιδιώκεται και με την υλοποίηση πιλοτικών εφαρμογών μέσω των Επιχειρησιακών Ομάδων του **Μέτρου 16 «Συνεργασία»** του ΠΑΑ, οι οποίες έχουν σκοπό την ενσωμάτωση των ερευνητικών αποτελεσμάτων στην πράξη με στόχο την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γεωργίας και της κτηνοτροφίας.

Επίσης, στο πλαίσιο του **Μέτρου 11** παρέχεται στήριξη για τη μετατροπή ή τη διατήρηση των πρακτικών της **βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας**, με σκοπό την ενθάρρυνση των αγροτών να συμμετάσχουν σε τέτοια συστήματα, απαντώντας έτσι στη ζήτηση της κοινωνίας για τη χρήση φιλικών προς το περιβάλλον γεωργικών πρακτικών, οι οποίες χρηματοδοτούνται και από λοιπά φιλοπεριβαλλοντικά μέτρα και δράσεις του ΠΑΑ (όπως η γενετική βελτίωση, οι σπάνιες φυλές κ.λπ.).

Σημαντική στήριξη στους κτηνοτρόφους παρέχεται και μέσω του **Μέτρου 13 της εξισωτικής αποζημίωσης**, το οποίο στοχεύει στην προστασία του εισοδήματος των παραγωγών και τη διατήρηση της κτηνοτροφικής δραστηριότητας σε ιδιαίτερα ευάλωτες περιοχές με φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα (ορεινές, μειονεκτικές, παραμεθόριες και νησιωτικές).

Επίσης, για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων των πρόσφατων θεομηνιών, στο πλαίσιο του ΠΑΑ, προβλέπεται το **Μέτρο 5.2 «Επενδύσεις αποκατάστασης των ζημιών που προκαλούνται στο γεωργικό κεφάλαιο (φυτικό, ζωικό, και πάγιο) από φυσικά φαινόμενα, δυσμενείς καιρικές**

συνθήκες και καταστροφικά γεγονότα», μέσω του οποίου παρέχεται στήριξη στους κτηνοτρόφους (φυσικά και νομικά πρόσωπα, συνεταιρισμούς), για να αποκαταστήσουν το παραγωγικό δυναμικό των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεών τους (ζωικό κεφάλαιο και σταβλικές εγκαταστάσεις). Στο μέτρο περιλαμβάνεται και η μελισσοκομία.

Έκτακτη προσωρινή στήριξη σε κτηνοτρόφους χορηγήθηκε και στο πλαίσιο του **Μέτρου 22**, προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία.

Αντίστοιχη μέριμνα για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων φυσικών καταστροφών και ασθενειών που έλαβαν χώρα από την 1η Ιανουαρίου του 2024 και μετά, προβλέφθηκε πρόσφατα από την Ε.Ε. με το **νέο έκτακτο Μέτρο 23**, το οποίο επιτρέπει στα Κράτη Μέλη να παρέχουν στοχευμένη στήριξη ρευστότητας σε γεωργούς και κτηνοτρόφους με τη μορφή εφάπαξ, κατ' αποκοπήν ποσού που δεν υπερβαίνει τα 42.000€ ανά δικαιούχο.

Επίσης, στο πλαίσιο του ΠΑΑ και για τη **χρηματοδοτική ενίσχυση των παραγωγών και των μεταποιητικών επιχειρήσεων στη Γεωργία, την Κτηνοτροφία και τη Μελισσοκομία**, έχουν ενεργοποιηθεί:

- το Ταμείο Εγγυήσεων Αγροτικής Ανάπτυξης
- το Ταμείο Μικρών Δανείων Αγροτικής Επιχειρηματικότητας (Ταμείο Μικροπιστώσεων)
- ο μηχανισμός των «Πρόσθετων Πράξεων» για τη διευκόλυνση της σύναψης δανειακών συμβάσεων υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων του ΠΑΑ που αφορούν στα σχέδια βελτίωσης.

Β. Στο πλαίσιο υλοποίησης του Στρατηγικού Σχεδίου της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027), μεταξύ των άλλων, προβλέπεται η χρηματοδότηση παρεμβάσεων που αφορούν και στους δύο πυλώνες (άμεσες ενισχύσεις και αγροτική ανάπτυξη) της ΚΑΠ για τη χορήγηση ενισχύσεων και την υλοποίηση επενδυτικών δαπανών που αποσκοπούν στη στήριξη της κτηνοτροφίας.

Οι εν λόγω παρεμβάσεις στοχεύουν κυρίως στη στήριξη του εισοδήματος των παραγωγών, στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του κτηνοτροφικού τομέα, στην ενθάρρυνση επενδύσεων και στην υιοθέτηση φιλοπεριβαλλοντικών πρακτικών.

ΠΥΛΩΝΑΣ Ι (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων – ΕΓΤΕ):

Μέσω του Πυλώνα Ι και των άμεσων ενισχύσεων, παρέχονται ενισχύσεις μέσω της **βασικής ενίσχυσης**. Η βασική ενίσχυση αφορά στην εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα των εκμεταλλεύσεων, χορηγείται ετησίως ανά αγρονομική περιφέρεια που, στην προκειμένη περίπτωση, αφορά σε αυτή για τις μόνιμες καλλιέργειες και η ενίσχυση καταβάλλεται μέσω των δικαιωμάτων.

Επιπλέον, προβλέπεται η **αναδιανεμητική ενίσχυση**, η οποία χορηγείται, ως συμπληρωματική ενίσχυση, ετησίως για κάθε αγρονομική περιφέρεια και αφορά στην αναδιανομή ενισχύσεων από τις μεγαλύτερες στις μικρότερες ή μεσαίες γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.

Στη στήριξη της κτηνοτροφίας στοχεύουν και οι χορηγούμενες ετησίως **συνδεδεμένες ενισχύσεις**, οι οποίες αφορούν το πρόβειο, το αίγαιο και το βόειο κρέας.

Μέσω του Πυλώνα Ι, επίσης, παρέχεται με τη νέα ΚΑΠ η δυνατότητα ενίσχυσης του πρωτογενούς τομέα μέσω των **οικολογικών προγραμμάτων**, προκειμένου να εφαρμόσουν φιλοπεριβαλλοντικές πρακτικές (π.χ. βιολογική κτηνοτροφία, περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων κ.λπ.), ενώ αντίστοιχες πρόνοιες για επενδύσεις και δράσεις προβολής – προώθησης προβλέπονται στο πλαίσιο των **τομεακών προγραμμάτων** (π.χ. για τη μελισσοκομία).

ΠΥΛΩΝΑΣ II (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης – ΕΓΤΑΑ):

Όσον αφορά στις παρεμβάσεις του Πυλώνα II που αφορούν σε στρεμματικές ενισχύσεις (Γεωργοπεριβαλλοντικές παρεμβάσεις), εκτός της **Εξισωτικής Αποζημίωσης** που συνεχίζεται, προβλέπονται και οι εξής:

Π3-70-1.5 Διατήρηση απειλούμενων αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων

Η Παρέμβαση έχει ως στόχο τη στήριξη των κτηνοτρόφων που εκτρέφουν απειλούμενες αυτόχθονες φυλές αγροτικών ζώων, δεδομένου ότι αυτές έχουν χαμηλές αποδόσεις και κατ' επέκταση η εκτροφή τους οδηγεί σε απώλεια εισοδήματος σε σχέση με τις λοιπές φυλές.

Π3-73-3.5 Προστασία, διατήρηση και βελτίωση των γενετικών πόρων στην κτηνοτροφία

Η Παρέμβαση στοχεύει στη βελτίωση της παραγωγικότητας του ζωικού κεφαλαίου της χώρας, αλλά και της διατήρησης των αυτόχθονων φυλών που κινδυνεύουν με εξαφάνιση, λόγω της χαμηλής παραγωγικότητας και της υστέρησης των αποδόσεών τους, σε σχέση με τις ξένες φυλές.

Π3-70-2.1 - Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)

Η στήριξη στο πλαίσιο της Παρέμβασης παρέχεται, μεταξύ των άλλων, για την εφαρμογή των πρακτικών της βιολογικής γεωργίας, με σκοπό την ενθάρρυνση των αγροτών να συμμετάσχουν σε τέτοια συστήματα, απαντώντας έτσι στη ζήτηση της κοινωνίας για τη χρήση φιλικών προς το περιβάλλον γεωργικών πρακτικών.

Π3-70-1.6 Ενισχύσεις για την ανάληψη πρόσθετων γεωργο-περιβαλλοντικών υποχρεώσεων από τους μελισσοκόμους για την προστασία των μελισσοσμηνών και την ενίσχυση της βιοποικιλότητας

Η παρέμβαση αφορά στην ενθάρρυνση υιοθέτησης από τους μελισσοκόμους της βιολογικής εκτροφής (μετατροπή και διατήρηση).

Π3-70-3.1 Καλή μεταχείριση (ευζωία) των παραγωγικών ζώων

Η συγκεκριμένη δράση αφορά σε πενταετείς δεσμεύσεις των κτηνοτρόφων για την ευζωία των εκτροφών τους και, συγκεκριμένα, για την καλή μεταχείριση των Χοίρων, των Βοοειδών, των Κρεοπαραγωγών Ορνιθίων εκτροφής ορνιθώνα, καθώς και των Αιγοπροβάτων.

Π3-70-3.2 Μείωση της χρήσης αντιβιοτικών στην αιγοπροβατοτροφία

Η δράση αφορά σε πενταετείς δεσμεύσεις των κτηνοτρόφων, με στόχο την ενίσχυση της πρόληψης και τη μείωση της χρήσης αντιβιοτικών στα αιγοπρόβατα μέσω εμβολιασμού των ζώων και χρήσης παρασιτοκτόνων.

Όσον αφορά στις δράσεις του Πυλώνα II που αφορούν σε υλοποίηση επενδύσεων, αυτές έχουν ως εξής:

Π3-73-2.1 – Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα

Μέσω της εν λόγω Παρέμβασης, θα υλοποιηθούν επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις όλων των κλάδων, από επαγγελματίες γεωργούς (φυσικά και νομικά πρόσωπα) και συλλογικά σχήματα, με στόχους τη βελτίωση της οικονομικής αποδοτικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεών τους και τη διευκόλυνση της αναδιάρθρωσης και του εκσυγχρονισμού αυτών. Οι επενδύσεις που προβλέπονται, θα δώσουν ευκαιρίες, ώστε να εκσυγχρονιστούν και να προσαρμοστούν οι εκμεταλλεύσεις γρήγορα στις ανάγκες της αγοράς μέσω της αύξησης της συνολικής παραγωγικότητας της γεωργικής εκμετάλλευσης (αύξηση παραγωγικότητας κεφαλαίου, εργασίας, εδάφους) και να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα των βιώσιμων ελληνικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων μέσω της ενίσχυσης επενδύσεων αυτοματοποίησης, ψηφιοποίησης και συστημάτων γεωργίας ακριβείας.

Π3-73-2.3 – Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση / εμπορία και / ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων

Προβλέπεται η ενίσχυση πολύ μικρών, μικρο-μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) αλλά και μεγάλων επιχειρήσεων, για την ίδρυση και τον εκσυγχρονισμό, με κύριο στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των κτηνοτροφικών προϊόντων, καθιστώντας τα πιο ελκυστικά στον καταναλωτή.

Π3-73-2.4 Επενδύσεις στη βιοασφάλεια των παραγωγικών ζώων

Μέσω της Παρέμβασης ενθαρρύνονται επενδύσεις για τον εξοπλισμό παρακολούθησης συνθηκών στους χώρους σταλισμού, καθώς και για την προστασία του ζωικού κεφαλαίου και των εγκαταστάσεων από φυσικές καταστροφές και καιρικά φαινόμενα.

Π3-73-2.8 Επενδύσεις για τη βελτίωση της ευζωίας των παραγωγικών ζώων

Η Παρέμβαση αφορά στην παροχή ενισχύσεων προς τους παραγωγούς για τη βελτίωση των συνθηκών ευζωίας στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις που θα συμβάλλουν και στη μείωση των ασθενειών και, κατά συνέπεια, στη μείωση της ανάγκης χορήγησης αντιβιοτικών.

Π3-73-3.2 Μη παραγωγικές επενδύσεις για την αειφορική διαχείριση και προστασία μεγάλων θηλαστικών (Αρκούδα, Λύκο, Τσακάλι και Ελάφι)

Η Παρέμβαση αφορά σε γεωργικές εκτάσεις περιοχών που αποτελούν βιοτόπους της αρκούδας, του λύκου, του τσακαλιού και του ελαφιού, εντός του ευρωπαϊκού δικτύου προστατευόμενων περιοχών NATURA 2000 και σε όμορες αυτών περιοχές.

Π3-73-2.6 – Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.

Προβλέπεται η ενίσχυση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων για την κάλυψη ειδικών αναγκών εκσυγχρονισμού μέσω επενδύσεων που θα συμβάλλουν στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας/βιοοικονομίας, εξοικονόμησης ενέργειας, μείωσης εισροών μέσω επαναχρησιμοποίησης γεωργοκτηνοτροφικών αποβλήτων και παραπροϊόντων και βελτίωσης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των εκμεταλλεύσεων. Δικαιούχοι είναι επαγγελματίες γεωργοί, φυσικά και νομικά πρόσωπα, καθώς και συλλογικά σχήματα που δραστηριοποιούνται στον πρωτογενή τομέα.

Π3-73-1.2 Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.

Η Παρέμβαση αφορά στη χρηματοδότηση δημοσίων επενδύσεων για τη διευκόλυνση πρόσβασης σε γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις μέσω έργων αγροτικής οδοποιίας.

Π3-75- 1 – Εγκατάσταση Νέων Γεωργών

Προβλέπεται η ενίσχυση των νέων που εισέρχονται στον πρωτογενή τομέα με στήριξη εφάπαξ ποσού έως 42.500 € για την υλοποίηση τετραετούς επιχειρηματικού σχεδίου για την ανάπτυξη βιώσιμων γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

Π3 – 77-1.1 Σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών Οργανώσεων στον τομέα της Γεωργίας και Κτηνοτροφίας

Η Παρέμβαση παρέχει κίνητρα για τον σχηματισμό και τη λειτουργία ομάδων και οργανώσεων παραγωγών, με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων τους. Ενισχύεται η συσπείρωση των παραγωγών σε ομάδες ή οργανώσεις, ώστε να αντιμετωπίσουν από κοινού τις προκλήσεις της αγοράς, να ενισχύσουν τη διαπραγματευτική τους δύναμη – μέσω της αύξησης του όγκου του διαπραγματευόμενου προϊόντος - σε σχέση με την παραγωγή και την εμπορία, να διευρύνουν τον αριθμό των πιθανών αγοραστών και να μειώσουν το ανά παραγωγό κόστος των συλλογικών επενδύσεων.

Π3 – 77-2.1 Συστήματα Ποιότητας Γεωργικών Προϊόντων και Τροφίμων

Στο πλαίσιο της εν λόγω Παρέμβασης, οι παραγωγοί ενισχύονται για τη συμμετοχή τους σε συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, προκειμένου να προσδώσουν προστιθέμενη αξία στο προϊόν τους και να το καταστήσουν ανταγωνιστικό, αυξάνοντας παράλληλα τις ευκαιρίες τους στην αγορά.

Π3- 77-3.1 Ανάπτυξη συνεργασιών μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας

Η στήριξη του κλάδου για την καλλιέργεια της ελιάς θα επιδιωχθεί με την υλοποίηση πιλοτικών εφαρμογών μέσω της εν λόγω Παρέμβασης, που έχει ως σκοπό την ενσωμάτωση των ερευνητικών αποτελεσμάτων στην πράξη για αύξηση της παραγωγικότητας και βιωσιμότητας της γεωργίας και κτηνοτροφίας.

Π3 – 77-4.1 Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ - Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων)

Μέσω των πρόσφατα εγκεκριμένων τοπικών προγραμμάτων, θα ενισχυθούν, μεταξύ των άλλων, πολύ μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις για την πραγματοποίηση επενδύσεων (ιδρύσεις και εκσυγχρονισμοί) σε τομείς, όπως της βιοτεχνίας, οικοτεχνίας, μεταποίησης, αγροτουρισμού κ.λπ.

Π3 – 78.1 – Εκπαίδευση κατάρτιση γεωργών και κτηνοτρόφων

Προβλέπεται η κατάρτιση γεωργών/κτηνοτρόφων, έτσι ώστε να τους δοθούν οι απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για να γίνουν επιχειρηματίες αγρότες. Το μέτρο αφορά σε επαγγελματική κατάρτιση και δράσεις απόκτησης δεξιοτήτων με έμφαση στους νέους γεωργούς και τις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Π3-78.2 Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και κτηνοτρόφων και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders), καθώς και κατάρτιση Γεωργικών Συμβούλων

Μέσω της εν λόγω Παρέμβασης, οι παραγωγοί θα έχουν την ευκαιρία στήριξης μέσω γεωργικών συμβουλών που θα παρέχονται από επιλεγμένους φορείς – παρόχους, ώστε να στηριχθούν ως προς τη βελτίωση της οικονομικής και περιβαλλοντικής διαχείρισης των γεωργοκτηνοτροφικών τους εκμεταλλεύσεων.

Στο **ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027** προβλέπεται, επίσης, η ενεργοποίηση **Χρηματοδοτικών Εργαλείων** που αφορούν στην παροχή εγγυήσεων και δανείων με ευνοϊκούς όρους (ταμεία εγγυήσεων και μικροπιστώσεων) σε ωφελούμενους του πρωτογενούς τομέα και της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων (φυσικά και νομικά πρόσωπα, νέοι γεωργοί, ΚοινΣΕπ και συλλογικά σχήματα).

Όσον αφορά στη λειτουργία κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων «μέσα σε οικιστικές ζώνες» των νησιών, σημειώνεται ότι, στην παράγραφο 1 του άρθρου 5 του ν.4056/2012 «*Ρυθμίσεις για την κτηνοτροφία και τις κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις και άλλες διατάξεις*» (Α'52), όπως ισχύει, ορίζεται ότι οι κάθε είδους κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις ιδρύονται και λειτουργούν πέρα από χώρους ή δραστηριότητες που χρήζουν προστασίας, όπως είναι οι κατοικημένες περιοχές (πόλεις, κωμοπόλεις, χωριά, οικισμοί), τα ποτάμια, οι λίμνες, οι αιγιαλοί, οι παραλίες, οι αρχαιολογικοί χώροι, οι βιομηχανίες και βιοτεχνίες, οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις κ.ά. Οι ελάχιστες αποστάσεις μεταξύ των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων και των ανωτέρω χώρων ή δραστηριοτήτων ορίζονται στους πίνακες 1 και 2 του Παραρτήματος του άρθρου 20 ν.4056/2012 (Α'52).

Προκειμένου να διευκολυνθεί η αδειοδότηση των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, έχουν θεσπιστεί διάφορες παρεκκλίσεις ως προς τον τρόπο μέτρησης των αποστάσεων και έχει δοθεί η δυνατότητα μείωσης αυτών, ανάλογα με το αν η κτηνοτροφική εγκατάσταση είναι νέα ή υφιστάμενη, το ανάγλυφο του εδάφους, το αν είναι η περιοχή νησιωτική κ.ά. Ειδικότερα, στην παράγραφο 3 του άρθρου 5 του ν.4056/2012 (Α'52), ορίζεται ότι στα νησιά οι ελάχιστες αποστάσεις είναι μειωμένες κατά 20%.

Ακόμη, στην ίδια ανωτέρω παράγραφο 3 του άρθρου 5 του ν.4056/2012 (Α'52), ορίζεται ότι, αν, μετά την εγκατάσταση οποιασδήποτε κατηγορίας κτηνοτροφικής μονάδας, εκδοθούν οικοδομικές

άδειες για κατοικίες, ξενοδοχεία, σχολεία, στρατόπεδα ή άλλη δραστηριότητα, η κτηνοτροφική εκμετάλλευση δεν επηρεάζεται από τις νεότερες δραστηριότητες. Αν η εγκατάσταση των λοιπών δραστηριοτήτων χωρεί βάσει χωροταξικού ή πολεοδομικού σχεδίου, το οποίο δεν περιέχει μεταβατικές ρυθμίσεις, υφίσταται στην περίπτωση αυτή υποχρέωση μετεγκατάστασης της κτηνοτροφικής εγκατάστασης εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, η οποία πραγματοποιείται υπό την προϋπόθεση της προηγούμενης και πλήρους αποζημίωσης του ιδιοκτήτη της κτηνοτροφικής εγκατάστασης από τον φορέα, υπέρ του οποίου επιβάλλεται η μετεγκατάσταση. Οι όροι, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία της μετεγκατάστασης, καθώς και το ύψος της αποζημίωσης, καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του τυχόν συναρμόδιου Υπουργού, ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας επιτροπής σταυλισμού και της Αρμόδιας Αδειοδοτούσας Αρχής (ΑΑΑ), δηλαδή της οικείας Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ).

Επιπλέον, σε υφιστάμενες κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις που λειτουργούσαν κατά την έναρξη ισχύος του ν.4056/2012 (Α'52) και εξακολουθούν να λειτουργούν χωρίς άδεια εντός ή πλησίον κατοικημένων περιοχών, ορίζεται η δυνατότητα συνέχισης της λειτουργίας τους μέσω της ένταξής τους στη διαδικασία έκδοσης άδειας διατήρησης, με βάση το άρθρο 17α του ν.4056/2012 (Α'52), όπως ισχύει. Η άδεια διατήρησης εκδίδεται, εφόσον οι κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 17α και στην αριθμ. 940/81279/26-7-2017 ΚΥΑ με θέμα *«Καθορισμός της διαδικασίας, των απαιτούμενων δικαιολογητικών για τη χορήγηση άδειας διατήρησης κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων καθώς και των προβλεπόμενων κυρώσεων σε εφαρμογή του άρθρου 17 α του ν. 4056/2012 (Α'52)»* (Β'2741/4-8-2017) που έχει εκδοθεί κατ'εξουσιοδότηση αυτού. Η κυριότερη προϋπόθεση είναι οι κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις να διατηρούν τη δυναμικότητα που έχουν κατά την έναρξη ισχύος του ν.4056/2012 (Α'52), εκτός εκείνων που υπερβαίνουν το 25% των ανωτάτων ορίων της κατηγορίας Β [όπως τα όρια αυτά καθορίζονται με την αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/17185/1069/21-2-2022 (Β'841) απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας], οι οποίες μειώνουν τη δυναμικότητά τους στο ως άνω ποσοστό. Η άδεια διατήρησης, εφόσον εκδοθεί, δεν μεταβιβάζεται και ανακαλείται, όταν, για οποιονδήποτε λόγο, διακοπεί η λειτουργία της κτηνοτροφικής εγκατάστασης. Επίσης, δεν τροποποιείται παρά μόνο στις περιπτώσεις βελτίωσης των υφιστάμενων συνθηκών υγιεινής του ζωικού κεφαλαίου ή εκσυγχρονισμού.

Η προθεσμία για την υποβολή αιτήματος ένταξης στη διαδικασία ορίζεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 17α του ν.4056/2012 (Α'52) και με βάση το άρθρο 27 του ν.5136/2024 (Α'148) (με το οποίο τροποποιήθηκε η παράγραφος 3 του άρθρου 17α του ν.4056/2012) έχει πλέον παραταθεί μέχρι τις 31/12/2025.

Όσον αφορά στη μετεγκατάσταση, τον εκσυγχρονισμό ή την ίδρυση σταβλικών εγκαταστάσεων, σημειώνεται ότι το σύνολο της ζωικής παραγωγής υπάγεται στη Δράση 4.1.5 «Υλοποίηση επενδύσεων με στόχο την ανθεκτικότητα, τη βιωσιμότητα και την ψηφιακή οικονομική ανάκαμψη των γεωργικών εκμεταλλεύσεων» του ΠΑΑ 2014-2020 κατά τη μεταβατική περίοδο 2021 και 2022 (Σχέδια βελτίωσης), με την παροχή στήριξης σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις φυσικών και νομικών προσώπων για επενδύσεις στην παραγωγή γεωργικών προϊόντων. Συνεπώς, οι κτηνοτρόφοι της Κω ενισχύονται από τη εν λόγω δράση για την ίδρυση, τη μετεγκατάσταση και την ενίσχυση των ήδη υφιστάμενων εκμεταλλεύσεων.

Μεταξύ των επιλέξιμων επενδύσεων που συγχρηματοδοτούνται από τη Δράση, περιλαμβάνονται η μετεγκατάσταση, η ανέγερση, η επέκταση και ο εκσυγχρονισμός γεωργικών κτιρίων και κατασκευών και, συγκεκριμένα, σταβλικών εγκαταστάσεων, μελισσοκομικών εγκαταστάσεων, αποθηκών, θερμοκηπιακών κατασκευών (στάβλοι θερμοκηπιακού τύπου), περιφράξεων και διαμορφώσεων περιβάλλοντος χώρου, οικίσκων φιλοξενίας εργατών και κάθε άλλη κτιριακή υποδομή και κατασκευή που τεκμηριώνεται ως απαραίτητη για τη λειτουργία της κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης.

Συνεπώς, σε κάθε περίπτωση που, λόγω της επέκτασης του οικιστικού ιστού, δημιουργείται πρόβλημα στην εξακολούθηση της νόμιμης λειτουργίας των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, οι

κτηνοτρόφοι μπορούν να υπαχθούν στην προαναφερόμενη Δράση 4.1.5 και να ενισχυθούν για τη μετεγκατάσταση ή την ίδρυση νέας κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης σε περιοχή που υπάρχει δυνατότητα νόμιμης λειτουργίας – αποκτώντας έγκριση λειτουργίας σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία.

Αναφορικά με το υψηλό κόστος απόκτησης του οικοπέδου όπου θα ανεγερθούν οι νέες σταβλικές εγκαταστάσεις, δίνεται η δυνατότητα στους επενδυτές της ως άνω Δράσης 4.1.5 να υλοποιήσουν το σύνολο των επιλέξιμων κτιρίων σε μισθωμένο αγροτεμάχιο, με πολύ χαμηλότερο κόστος σε σχέση με αυτό της αγοράς γης. Πέραν τούτου, για την εξυπηρέτηση της ανάγκης απόκτησης οικοπέδου/αγροτεμαχίου προς ανέγερση των εγκαταστάσεων, έχει προβλεφθεί, μεταξύ των επιλέξιμων επενδύσεων, και η αγορά γης.

Πρέπει να αναφερθεί ότι για τους δικαιούχους των σχεδίων βελτίωσης στην Περιφέρεια του Ν. Αιγαίου – όπου υπάγεται και η Κως – οι συγχρηματοδοτούμενες επενδύσεις ενισχύονται σε ποσοστό 70% (ή και 80%, ανάλογα με τον πληθυσμό του νησιού της Περιφέρειας), συνεπώς, η συμμετοχή της δημόσιας δαπάνης στο κόστος των επενδύσεων είναι αρκετά σημαντική, συγκριτικά με την υπόλοιπη χώρα. Επιπλέον, οι δικαιούχοι μπορούν, με διαδικασία που ονομάζεται «πρόσθετη πράξη σε δανειακή σύμβαση», να λάβουν τραπεζικό δάνειο ισόποσο με τη δημόσια δαπάνη.

Το δάνειο που χορηγείται με τη διαδικασία της πρόσθετης πράξης, εκταμιεύεται αποκλειστικά κατά την εξόφληση των επενδυτικών δαπανών, δεν απαιτεί εξασφαλίσεις και, καθώς ο κύκλος του δανεισμού λήγει με την καταβολή της δημόσιας οικονομικής ενίσχυσης στον αγρότη, έχει πολύ μικρή επιβάρυνση σε τόκους. Μέχρι σήμερα, με αυτή τη διαδικασία έχουν επωφεληθεί 2.800 δικαιούχοι σχεδίων βελτίωσης.

Σε ό,τι αφορά στο ζήτημα του αυξημένου κόστους μεταφοράς πρώτων υλών, επισημαίνεται ότι τα Μικρά Νησιά του Αιγαίου Πελάγους επωφελούνται από το Ειδικό Καθεστώς Εφοδιασμού του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 229/2013 που έχει ως στόχο τη μείωση των τιμών ορισμένων γεωργικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων και των ζωοτροφών, που διακινούνται από την Ηπειρωτική Ελλάδα προς τα Μικρά Νησιά του Αιγαίου, μέσω του περιορισμού των επιπλέον δαπανών λόγω του νησιωτικού τους χαρακτήρα, της μικρής έκτασης των εν λόγω νησιών και της απόστασής τους από τις αγορές.

Ο ετήσιος προϋπολογισμός του εγκεκριμένου προγράμματος εφοδιασμών για τα Μικρά Νησιά του Αιγαίου Πελάγους είναι συγκεκριμένος και ανέρχεται στα 6.250.000€ για τον τομέα των ζωοτροφών.

Τα ποσά ενίσχυσης έχουν καθοριστεί στο εγκεκριμένο Πρόγραμμα Εφοδιασμών με ζωοτροφές των Μικρών Νησιών του Αιγαίου Πελάγους ανάλογα με τις Ομάδες, όπως αυτές ορίζονται στο Παράρτημα Ι της αριθ. 321815/29-8-2007 ΚΥΑ με θέμα «*Λεπτομέρειες εφαρμογής για τον καθορισμό διαδικασιών και δικαιολογητικών, σχετικά με τον εφοδιασμό των μικρών νησιών του Αιγαίου Πελάγους με ορισμένα γεωργικά προϊόντα*» (Β'1773/4-9-2007). Συγκεκριμένα, για τα νησιά της Ομάδας Α' προβλέπεται ποσό ενίσχυσης 20€/τόνο και για τα νησιά της Ομάδας Β' προβλέπεται ποσό ενίσχυσης 32€/τόνο.

Τα Δωδεκάνησα της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, στα οποία ανήκει το νησί της Κω, εντάσσονται στην Ομάδα Β' των Νησιών του Προγράμματος Στήριξης των Μικρών Νησιών του Αιγαίου Πελάγους για τη λήψη της οικονομικής ενίσχυσης του Ειδικού Καθεστώτος Εφοδιασμού των Μικρών Νησιών του Αιγαίου Πελάγους με ζωοτροφές.

Σύμφωνα με το Ετήσιο Ισοζύγιο για το έτος 2025, κατ' εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 229/2013 για τον εφοδιασμό των Μικρών Νησιών του Αιγαίου Πελάγους με ζωοτροφές, έχουν εγκριθεί 18.100 τόνοι «επιλέξιμων» Κωδικών ΣΟ (Συνδυασμένη Ονοματολογία) ζωοτροφών συνολικά για τα Δωδεκάνησα.

Όσον αφορά στο σχόλιο στην επιστολή του Συλλόγου Κτηνοτρόφων Κω "Ο Παν" ότι «*Στις πρόσφατες πληρωμές από τον ΟΠΕΚΕΠΕ, το σύνολο του αγροτοκτηνοτροφικού κλάδου είδε επιδοτήσεις πετσοκομμένες*», διευκρινίζεται ότι ο καθορισμός του ετήσιου προϋπολογισμού της ΚΑΠ για το κράτος μέλος, στο πλαίσιο του Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου, δεν εμπίπτει

στις αρμοδιότητες του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.). Σε κάθε περίπτωση, ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. τήρησε απαρέγκλιτα το πρόγραμμα πληρωμών κοινοτικών ενισχύσεων, όπως είχε ανακοινωθεί από την Πολιτική Ηγεσία και τη Διοίκηση του Οργανισμού, ολοκληρώνοντας τις πληρωμές του έτους αιτήσεων 2023 εντός του ημερολογιακού έτους 2024, ενώ, ταυτόχρονα, οργάνωσε τη διαδικασία υποβολής αιτήσεων έτους 2024 και κατέβαλλε τις σχετικές ενισχύσεις εμπρόθεσμα, υλοποιώντας πληρωμές, συνολικού ύψους 2,8 δις ευρώ περίπου, από 1/1/2024 έως 31/12/2024. Οι πληρωμές συνεχίζονται, σύμφωνα με τον προγραμματισμό πληρωμών.

Για τα θέματα που τίγονται στην Αναφορά 934/29-1-2025 και άπτονται των αρμοδιοτήτων του Οργανισμού ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ (Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός -ΔΗΜΗΤΡΑ), σας διαβιβάζουμε το υπ' αριθμ. πρωτ. 4989/5-2-2025 σχετικό έγγραφο του εν λόγω Οργανισμού.

Τέλος, αρμόδια να απαντήσουν για τα θέματα που τα αφορούν, είναι τα Υπουργεία Εσωτερικών και Περιβάλλοντος & Ενέργειας, προς τα οποία διαβιβάζουμε ηλεκτρονικά την εν λόγω Αναφορά με το παρόν έγγραφο.

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΕΛΛΑΣ

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ:

Το υπ' αριθμ. πρωτ. 4989/5-2-2025 έγγραφο του ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ:

1. Υπουργείο Εσωτερικών (με ηλεκτρονική διαβίβαση)
Γραφείο κ. Υπουργού
2. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (με ηλεκτρονική διαβίβαση)
Γραφείο κ. Υπουργού
3. Βουλευτή κ. Μ. Κόνσολα

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

- Γραφείο Υπουργού
- Γραφεία Υφυπουργών
- Γραφείο Υπηρεσιακής Γραμματέως
- Υπηρεσία Συντονισμού